

dedăm numai, ca cuvântul maghiar să nu-i pară așa străin, ca și cum ar fi un „volapük“, ci vrem, ca de-odată cu limba maternă să se dedea a privi limba maghiară ca limbă a fraților săi compatrioți. Noi vrem să primim admoniarea d-lui deputat Filtsch, de a nu considera ca străin pe cetățenii patriei, cari vorbesc altă limbă, ci a-i considera ca frați ai noștri. De aceea căutăm firele, cari se ne lege frățesce la oaltă și se întăresc în noi sentimentul unitar și iubirea către patria comună. Intre aceste fire este și limba, care nu poate fi nici cea germană, nici cea slavă, ci numai limba maghiară. Primesce proiectul.

Luă cuvântul deputatul săsesoc: Iosef Schuster: Din adevărat sentiment și din convingere, el este un necondiționat credincios al statului modern și este un credincios și al ideii de stat maghiar. Cu toate acestea oratorului nu poate primi proiectul de lege nici din punct de vedere al creșterii, nici al politicii, deoarece în amândouă privințele stă în contradicție cu baza corectă a educației și cu praxa câștigată prin experiență. Nu-l poate primi nici pentru aceea, pentru-că proiectul nu stă în consonanță cu acel tact de bărbat de stat, cu acea precauție și superioritate, pe care ministrul instrucțiunii publice a dovedit-o la fiecare pas.

Statul trebuie să încunungi ori ce silă de limbă și trebuie să concedă, ca fiă-care să se fericască în limba lui. Statul modern se bazează pe familie. Numai viața familiară basată pe moralitate poate să dea statului tineri bine făcuți și deștepti. Familia este terenul sântu, în care copiii cresc și se înmulțesc. În fața acestor adevăruri, ce poziție vor lua părinții și mamele față de dispozițiunile acestui proiect de lege? Pute-se voră uni cu principiile cuprinse în acesta? În înțelesul acestor principii, mama iubitoare și gata de ori ce jertfă nu mai e singură stăpână peste acel drept sântu, dat ei de natură, de a conduce și de a supraveghia primii pași ai iubitului ei copil. Tatăl nu mai are lipsă de a se îngriji cu scumpătate, că ore care sistemul de creștere corespunde mai mult caracterului fiului său. De aci înainte părinții își vor împărți aceste drepturi ale lor cu alții, cărora li-se dă dreptul de a se amesteca în cele mai intime raporturi familiare. Un asemenea proiect de lege nu poate fi spre binele și saltea scumpei patrie și din asta cauză nu-l primesce.

Conte Karolyi Sandor: Decă în legea pentru școlile poporale cu ani de

dile înainte de asta am dat expresiune dorinței, ca fiă-care cetățenii alți patriei să cunoască limba maghiară: atunci acest proiect de lege nu este alta, decât întregirea acelei legi, prin elă vom să ușurăm ajungerea scopului, la care țintim. Acesta trebuie să se facă și e bine să se facă.

Dispozițiunea luată în acest proiect, de a se îndatora părinții a-și trimite copii la Kișdedovo, deși conține silă, oratorului o găsește foarte corectă. Întrebă însă oratorul: cine are să judece, decă părinții îngrijesc de ajuns de copii lor, ori ba, și că prin urmare sunt aceștia îndatorați a-și trimite copii la Kișdedovo ori nu sunt îndatorați? Ori dora, dice oratorul, ați lăsat lucrul acesta în sarcina subprimarului, sau a păzitorului de nopțe din comună? Elă cere să se ia dispozițiune în privința acestă.

În motivarea proiectului se dice, că în Ungaria, începând dela nascere și până la împlinirea anului al 5-lea al etății, moră dintre copii ca la 50% și din astă cauză trebuie să se înființeze Kișdedovuri. Dintre aceste 50% însă, 32% se vin dela nascere până la împlinirea unui an. Aceste 32% așa-dera n'au nimic de-a face cu cestiunea Kișdedovurilor, pentru-că această mare parte a casurilor de morțe nu va fi prevenită de Kișdedovuri. Rămân așa-dera 18%, dintre cari jumătate se vin pe etatea petrecută în Kișdedovuri, er jumătate pe etatea petrecută afară de Kișdedovuri. Așa-dera cam 9% poate să fiă numărul acelor copii, cari moră din cauza lipsei de îngrijire, er nu 50%, după cum a disă d-lă ministru. Acesta este mare deosebire.

Oratorul ar dori mai pe sus de tôte, ca ministrul priu proiectul de față, sau prin alt proiect de lege, să ia asemenea măsuri și pentru copii, cari încă n'au ajuns etatea de a pute fi luați în Kișdedovuri. Crede consultă de a se înființa în comune legănduri.

Pentru ca în 10—20 de ani să se potă înființa Kișdedovuri în tôte cele 12,000 de comune ungare, statul va avă lipsă de ajutorul confesiunilor, căci a se împovăra comunele cu dări mai mari ca cele prevădute în proiect, acestă n'ar dori-o oratorul. Confesiunile însă nu vor fi învoite cu acest lucru din cauza „rugăciunilor de pietate“, căci decă odată asilul de copii este confesional, în elă nu se mai potă propune „rugăciuni de pietate“, ci simple numai rugăciuni, cari rugăciuni vor avă caracter confesional. După ce însă în proiect se dice, că în Kișdedovurile confesionale sunt a se primi și copii

altor confesiuni, decă în comună nu se află alte Kișdedovuri, prin acestă se perde caracterul confesional al Kișdedovului. Pentru delăturarea acestor neajunsuri, oratorul cere a se modifica proiectul de lege în sensul arătat de elă. De-altminteala în generală votază proiectul și se bucură din tôte inima de elă; se bucură mai ales din punctul de vedere al propagării limbei maghiare.

În ședința dela 21 Ianuarie mai întâi luă cuvântul deputatul:

Rosszival Istvan: Elă se miră, că în dieta ungeră se potă ridica voci în contra acelei înțelepte dispozițiunii a proiectului, prin care se face obligat propunerea limbei maghiare. Prea de mare importanță este acest proiect de lege și pentru ideea de stat maghiar. Află vătămător lucru, că se permite și confesiunilor să-și înființeze preparandii pentru îngrijitorii Kișdedovurilor; acestor preparandii oratorul nu le dă dreptul de a pute da diplome. În generală primesce proiectul.

Beöthy Akos: În ce privește instrucțiunea, elă nu prea este amic al confesiunilor, deoarece e convins, că la noi uniunea națională nu va prinde rădăcină până atunci, până când nu vom avă o instrucțiune de stat și națională, (Viue aprobări în stânga și stânga estremă.) Despre deputatul Mocsary dice oratorul, că e „in partibus infidelium“ (Mare ilaritate) și că simte deosebită bucurie a atinge cordele, cari ilă doră pe Maghiar. (Adevărat! Așa este!) Pe deputații sași îi împarte oratorul în două categorii: una mai blândă, pe care o reprezintă Adolf Zay, er alta intranzigentă, pe care o reprezintă Filtsch și Schuster. Adolf Zay a declarat în modul cel mai serios și mai srbătorescu, că elă este amic al ideii de stat maghiar și că dorește întărirea acestei idei. Frumos este a proclama un astfel de principiu, der urit este, că de câte ori e vorba de aplicarea acestui principiu, totdeauna domnia loră sunt în contra. (Adevărat! Așa este în dreapta și în stânga.) Eugen Salmen a declarat, că se bucură mult de întărirea rasei maghiare, der de un lung sir de ani d-loră totdeauna au fost în contra măsurilor luate pentru întărirea rasei maghiare. Polemisază apoi cu Filtsch și se provocă la economistul Frideric Liszt, care recomandă Nemților, să vină cât de mulți în Ungaria.

Conte Karolyi Gabor: Ferescă Dumneșu (Mare ilaritate.)

Beöthy Akos: Mă rog, ascultați numai mai departe: „der după ce voră veni, să se maghiarizeze“ (Viue apro-

bări). Sie sollen sich magyarisieren! (Viue aprobări), ca să întemeiați un stat maghiar, care să se estindă până la Balcani, și care să fiă bastionul de apărare și unul dintre cele mai puternice state ale Europei. Eu cred, că cine stă pe baza ideii de stat maghiar, acela trebuie să primască și consecințele (adecă de a înveta limba maghiară. — Adevărat! Așa este!)

Baza pe care stă d-lă deputat Mocsary nu este statul maghiar. (Așa este!) Baza, pe care stă elă, este negațiunea statului maghiar. (Viue aprobări). Ceea ce vră d-lă deputat, în consecință este constituirea politică și teritorială a naționalităților, (Așa este! Așa este!) este îmbucătățirea unității națiunii maghiare. (Viue aprobări.) Și decă vomă desface unitatea națională a țerei, în prima linie o voră simți-o această naționalitățile. (Adevărat! Așa este!). Ele nu se voră respecta unele pe altele și nu vor avă libertate politică. (Adevărat! Așa este!). Pe când aici, pe acest pământ, susțin și cutez a susține în fața lumii întregi, că se află și există o libertate politică așa de mare, precum nu se mai află nicăiri în Europa. (Adevărat! Așa este!) Decă deputații sași voră fi în stare să-ri arate oratorului un singur stat, în care să existe mai multă libertate, ca în Ungaria, atunci elă se dă învins. (Viue aprobări generale.)

Eu consideră acest proiect de lege ca pe unul, care voescă să păzescă integritatea vieții naționale, voescă între marginile posibile să conserve pe copii pe sēma națiunii maghiare (Viue aprobări), voescă să verse în ei încă din fragedă etate patriotismul și spiritul național (Viue aprobări generale). Din aceste considerațiuni primesce proiectul. (Sgomotose și prolongite aclamări și aprobări generale. Din tôte părțile numeroși deputați felicită pe orator.)

Disolvarea parlamentului austriac.

Scirea despre disolvarea parlamentului din Viena a sosită pretutindenă cu totul neașteptată. Guvernul a ținut secretă această măsură și chiar și deputații, cari conveneau dînicu cu ministrii, n'au aflat nimic despre ea până ce nu au cetit patentă împărată în gazeta oficială, „Wiener Zeitung“.

Un comentariu în partea neficiōsă a numitei gazete oficiale arată ca un motiv principal al disolvării: „schimbările în sinul parlamentelor“ și „rapor-

să scim că, d-lă Iakab Elek totă Kalandor numesc și pe membrii comitetului pe Iancu, Bărnău, Laurianu, Buteanu. Excepțiune face numai cu d-lă Barițiu și cu doi concipiști, Dunca și Manu, pe cari îi laudă. pag. 131.

Despre d-lă Barițiu mai dice la pag. 134; că, s'a dat la o parte — félrevonult. — Er la pag. 230 totă d-lă Iakab Elek ne spune, că și comisariul ministerial Br. Perényi în raportul său din 31 Maiu 1848 trimisă ministerului maghiar, laudă pe d-lă Barițiu și pe Dunca. Apoi se nu uităm că, Ungurii și pe Mihaiu Vitézul ilă numesc: Kalandor. Prin urmare pentru Varga Catalina e un titlu de onore numirea: Kalandor.

In volumul I. d-lă Barițiu dice că, guvernul decă ar fi vrut, ar fi avut mijloce în două direcțiuni d'a liniști spiritele muntienilor.

Pro primo: „De a le recunosc drepturile vechi.“

Pro secundo: „De a înfrēna rapacitatea funcționarilor.“

Ad primum. Răspunsul meu din „Gazeta Trans.“ Nr. 173 din 1889:

„Mă miră decă s'a putut dice

în opul d-lui Barițiu: „Avea guvernul un mijloc foarte sigur de a împăca spiritele muntienilor: a le recunosc drepturile vechi.“ Cum adecă ar fi avut guvernul mijloce de a împăca spiritele muntienilor?

Varga Catalina s'a luptat pentru ștergerea sclăviei. Cum ar fi putut guvernul să ștergă sclăvia?

Și apoi care guvern s'o fi făcută acestă? Nu cumva celă ce proiectase totă atunci vestitul „Urbariu“?

Ștergerea sclăviei nu e de competența guvernului, ci e de competența legislațiunii. Er că legislativa numai la ștergerea sclăviei nu s'a cugetat, ne-o dovedesc „Urbariul“ sancționat.“

La acest răspuns, d-lă Barițiu în Volumul al II-lea dă următoarea

Replie:

„De aci incolo se cere o naivitate cu totul inocentă, ca să potă crede cineva, că între anii 1841—1847 ar fi voit, ori ar fi cutezat advocații maghiari din Transilvania să lupte pe la tribunale compuse numai din nobili, sau la Guvern și la cancelaria curții, pentru ștergerea iobăgiei. Ori cine susține așa ceva pentru acele timpuri, este dator să-și probeze cu acte autentice din Arhive publice, ceea ce nu va putea proba nici-odată“

Duplică:

De ore-ce d-lă Barițiu nu numai recunosc ceea ce eu i-am răspuns, că nu

pe calea legii și nu prin Guvern se putea șterge sclăvia, ci-lă numesc chiar omă naivă, pe celă ce ar susține așa ceva și-lă îndrumă, ca să-și dovedescă prin acte autentice aserțiunea una la mână, alta la mână, fiind-că singur d-lă Barițiu susține în Volumul I că: „Avea Guvernul un mijloc foarte sigur, d'a împăca spiritele muntienilor: a le recunosc drepturile vechi; aserțuț cu doră, să ne probeze d-lă Barițiu, cu acte „din arhive publice.“

Cum ar fi putut să le recunosc Guvernul, drepturile vechi, va să dice: să ștergă sclăvia?

Adevărul este, că purtarea procesului, din partea Varga Catalinei, era numai o mască, ceea ce Guvernul și cancelaria curții, o scia foarte bine; precum mască a fostă tôte purtarea „jupănesei“, cum o numesc d-lă Barițiu. Din punct de vedere al legilor și al sistemului acelu timp, dēnsa era celă mai mare criminală: ea pregătea încetul cu încetul spiritele omenilor pentru o rescolă generală.

Cum de d-lă Barițiu n'a spus'o în Volumul I. în partea istorică, că „jupănesă“ a fostă numai o agentură a fratelui ei din Viena și a advocaților din Aiud?

Și cu ce dovedesc d-lă Barițiu, că „jupănesă“ a fostă o „agentură“. Popa Balint ne spune, că advocații din Aiud primeau înainte venirei „jupănesei“ în munți, honorarie grase; er nu pe timpul, când ea fuse acolo. Peste tot, Popa Balint, un singur cuvânt rău despre Varga Catalina nu dice. Toți cari au vorbit rău despre ea, au vorbit din punctul de vedere al sistemului și al legilor feudale antimarțiale. Din acelu punct de vedere dēnsa fū celă mai mare criminală: ea fū — precum o numi Șaguna, în raportul său — rebelă, care a vrut să pună țera în flacări.

În partea a III-a ală „Memoriul“ meu la pag. 92 am disă, și de astă-dată încă repetă:

„Să nu cugete cineva, că dora eu as vrea să glorific pe Varga Catalina, ori dora as vrea să facă politică, ferit'au Dumneșu, nici-decăt, scopul meu e, a rectifica aserțiunile neadevurate, laudele nemeritate, a reproduce faptele istorice așa precum s'a întâmplat în întreaga loră golăte.“

Că scopul „jupănesei“ n'ar fi fostă altceva decâtă „agentură“ n'avea d-lă Barițiu să ni-o mai spună; acestă o dīse părințescul guvern, în hărtia lui către

turile grele și îndoișoare în sinul majorității“.

Gvernul nu mai era sigur de voturile partidelor, ce compuneau majoritatea parlamentului. În timpul din urmă cinci deputați din partida Cehilor bătrâni au trecut în tabăra Cehilor tineri, ér șapte deputați din Triestu asemenea se pregăteau a părăsi șirurile majorității din parlamentul austriac. Deodată a perdatu der guvernul 12 voturi și acesta precum și alte considerațiuni, mai alesu cu privire la mișcarea din Boemia, ca se nu lase timpu Cehilor tineri să ocupe totu tărâmul, l'au îndemnatu a decide disolvarea parlamentului cu patru luni înainte de a expira mandatul.

Nouăle alegeri se vor face curându, la începutul lui Martie. Trebuie să se întrunească parlamentul spre a vota budgetul, der nici altfelu nu voese guvernul să lase prea multu timpu partidelor pentru agitațiunile electorale.

Unele foi susțin, că pozițiunea cabinetului Taaffe s'a agravat și că în viitoru va trebui să se apropie de liberalii germani, alții credu că nouăle alegeri voru întâri majoritatea și voru face posibilă o coalițiune mai favorabilă pentru guvern.

În Praga scirea despre disolvare a produsu mare senzațiune și, ceea ce e mai caracteristicu, atâtu Cehii bătrâni câtu și Cehii tineri suntu de firma credință, că prin disolvare situațiunea lor s'a îndreptat. Se va vedea care din aceste două partide va avea dreptate. Cehii tineri au și începutu agitațiunea pentru viitoare alegeri în parlamentul centralu.

SCRIRILE PILEI.

Adunarea alegătorilor români în Sebeșul sâseșcu. Protospresbiterul Ioan Droc și Z. Mureșan convoca pe alegătorii români dietali din cercul S. Sebeșului la o adunare pe 17/29 Ianuarie a. c. la S. Sebeșu (sala hotelului „Leulu de aur“, 1 ora p. m.) Adunarea se va ocupa cu reconstituirea comitetului și cu proiectul de lege privitoru la „Kisdedov“-uri.

Liga culturală a Românilor. Cetimii în Românu: Mai multe persoane notabile din Bărlad au luat inițiativa ca

să înființeze o secțiune a „Ligei pentru unitatea culturală a Românilor“, în care scopu s'a semnatu un procesu verbalu hotărându-se o adunare generală Marti, 15 Ianuarie, când secțiunea va fi formalu constituită.

Fabrica ungurească de arme. Se scrie din Pesta, că în ziua de 10 Februarie a. c. se va constitui societatea fabricii ungurești de arme. În urma experiențelor făcute de vechia societate, s'a pus mare precauțiune la stabilirea termenelor de predare. Predările voru începe la 1 Octombrie 1892 cu cantități forte mici, anume 100 până la 150 de arme; întreaga cantitate de 30,000 de bucăți pentru armata honvedilor va avea se preda până la 1 Aprilie 1893. Abia după această dată va începe predarea celor 35,000 puscii de rezervă pentru armata comună. — Numai de n'ar da și de astădată peste capu.

Convenire colegială. Reuniunea română de gimnastică și cântări din Brașov va aranja Joi în 17 (29) Ianuarie 1891 în sala hotelului Nr. 1, o convenire colegială cu următorul program: 1) H. Huber: „Vino'n codru“, coru micșu. 2) Mendelsohn B.: Fragmentu din „Athalia“, pentru solo și coru micșu. 3) G. Musicescu: 4 cântece populare pentru coru mixtu: a) Folia verde; b) Nevasta, care iubese; c) Stăncuța; d) Baba și moșnegulă. 4) I. Moudry: 5 cântece de pădure pentru solo, coru, piano și quartet de viole: a) Mersul în pădure; b) Farmecul pădurei; c) În pădure; d) Imnul codrului; e) Rămasu bun codrului. — Începutul la 8 ore seara. Biletele se distribuie membri din partea comitetului Reuniunii; străinii recomandați de membri potu căpeta bilete cu prețulu de 1 fl. de persoană dela casierul Reuniunii, d-lu profesor Iosif Maximu. Membrii, cari din greșală n'arū primi bilete, să binevoescă a reclama la birou.

Distincțiune. Majestatea Sa monarhul a conferit d-lui Alex. Lahovary, ministrul de externe al României marile cordoane alu coronei de feru.

Ciuhă panslavismului. Lui „Egyetértés“ i-se scrie din Privigie (între Slovaci) următoarea întâmplare caracteristică: „Vr'o câteva școli slovace au comandat prin neguțătorul Winter Sigismund chipuri de privitu pentru copiii de școlă. Winter a și grăbitu ca să satisfacă comandelorū, numai câtu nu a comandat chipuri cu motive maghiare ci de cele din Praga și din Bohemia, în cari se potu vedea omeni patrioți bohemii cu espresiunea lată a

végett, ki adni el ne mulassák. Mely felsőbb rendeltéről fötisztelendőségedet szükséges tudás és ahoz alkalmaztatása végett ezennel értesíteni kívántam. Kolozsvárt, novemb. 14-én 1846. Expediatur Teleky m. p. 16 nov. 1846.

Dér ce să veđi!? „Misera plebs contribuens“, pățitu și păcalitu de atatea vécuri, altcum credea: densii au subșternutu, precum ne spune d-lu Jakab Elek, la curtea împăratăscă o jalbă, în care se plângu amarū, că ei suntu persecutați și impedețați de a-și arăta necasurile lorū, înaintea împăratului. „Pe uniculū „lorū umicu și binevoitorū, pe Varga Catalina, vrēu să'lū depărteze, ca se nu „mai aibă pe nimeni.“ Amū cerutū deci o comisiune investigătoare și „salvus conductus“ pentru „dōmna lorū.“

Comisiune nu li-s'a datū, dér, „salvus conductus“ s'a trimisū.

Cum și-a folositū „jupăneșă“ „salvus conductus“ véduramū mai susū: l'a folositū spre a face excursiuni în statele învecinate, unde ăcea poporulū, că: „Dumneđeu a creatū pe omū liberū și numai tiranii l'au supusū.“

(Va urma.)

Iosif Sterca-Șuluțiu.

feței, țereni cu nasul tēmpitū, cu părăi late și destui patrioți de Domn; apoi poți vedea în ele stēguri negre-galbine, infanteriști austriaci și de tōte, numai figuru maghiare nu, lucruri și stēguri maghiare nu veđi acolo, apoi de honvéd maghiarū nici urmă. Va fi bine — continuă „Egyetértés“ — a se interăice strictu conducătorilorū școlilorū populare a introduce în școle chipuri de aceștea, cari călbezesc simțemintele patriotice ale școlărilorū.“

Risum teneatis!

„Monitorul universalu“ este numele unui nou ăiarū cotidianū ce a apărutū de curēndu în Bucuresci.

Spitalu pentru studenți. Din Viena se scrie: În ăilele aceștea reuniunea de aici pentru ajutorarea studenților săraci, a întemeiatū unū spitalu pentru studenți, la a cărui inaugurare a fostū de față și împăratulū, care e patronulū reuniunii.

Sultanul Abdul-Hamid s'a pusū cu diligență pe învățarea limbei germane. Cud. Hülsenn, care a predatū Sultanului o sabiă ca darū din partea împăratului Germaniei, a vorbitū nemșese. Sultanul vorbeșce deja atât de bine nemșese, încat Munir-Pașă, talmaciulū curții, a avutū forte puținū rolū ca interpretū în conversațiunea dintre Sultanulū și Hülsenn. Abdul-Hamid s'a exprimatū cu acestū prilejū, că învățarea limbei germane nu i-a făcutū greutăți mari, numai câtū e rēu, că nu are timpū destulū pentru de a o învăța mai temeinicu și mai bine. Și-a exprimatū mai departe speranța, că la casū, decă împăratulū Wilhelm îlū va onora cu o a doua visită: pe înaltulū sēu șpe îlū va putea felicita în limba germană. Vorbindū despre literatura germană a ăisū, că operele lui Heine și Geigel i-au făcutū mare plăcere și că din operele acestora în curēndu voru apărea și în traducere turcescă. A lăudatū Sultanulū multū și operele reginei României, pe Carmen Sylva, carea nu de multū și-a trimisū operele sale în edițiune de luscū, domnitorului turcescu.

Invitare la ședința ordinară a camerei comerciale și industriale din Brașov, care se va ține Joi în 29 Ianuarie la 3 ore p. m.

Primatele Simor.

În Strigon, se făcu mari pregătiri pentru înmormântarea primatului Simor. Ca reprezentant alu papei la înmormântare va fi nunțiuul Gallimberti. Pe arhiducele Iosif îlū va reprezenta, tinerulū arhiduce Iosif August. Agendele primățiale, până la denumirea noului primat, voru fi conduse, după obiceiul vechiu, de către celū mai bătrānu archiepiscopū. În casulū de față cardinalulū Haynald ar fi chisimatū la postulū acesta, decă nu l'ar impedece o bolă serioasă de care suferu. Deci conducerea provizoriă a șfacerilorū primățiale va fi încredințată archiepiscopului din Erlau Iosif Samassa. Se dă cu socotela, că în curēndu se va face denumirea noului primat.

La deșchiderea testamentului s'a ăisitū și unū „ăiarū“ alu primatului, care conține notițe dela anulū 1865 încōce. Întregū ăiarulū e scrisū în limba latină, și conține o mulțime de reflexiuni politice, cari voru da o lumină despre activitatea politică a primatului. Din ăiarulū acesta se vede, că scopulū călătoriei la Roma a primatului în anulū 1882, a fostū ca să impedece mișcarea pentru liturgia slavică. Anulū 1880 îlū începe elū cu o reflexiune politică invocāndū îndurarea și binecuvēntarea lui Dumneđeu, asupra poporului ungurescu adusū la sapă de lemnū prin executoriū de dare.

La deșchiderea testamentului sa ăisitū în casa de ferū suma de 1,300,000 fl. în bani gata și în hărții de valōre.

Pe lângă aceea s'a mai ăisitū 640 monede de aurū. Tōte aceștea, după voința din urmă a testatorului, le va primi Papa.

Correspondența „Gaz. Trans.“

Blașiu, în 26 Ianuarie 1891.

Onorate D-le Redactorū! Vē rogū cu tōtă stima a da locū în prețuita „Gazeta Trans.“ următoarelorū șiruri.

Comitetulū Reuniunii femeilorū gr. cat. din Blașiu a alesū patru membre din sinulū sēu, și anume: Dōmnele Cornelia Deacu, Amalia Papiu, Maria Ungureanu și subscrișca, ca să colecteze bani din opidulū nostru, și respective să căștige membri câtū mai multū pentru Reuniunea amintită.

Cu multă plăcere potū ăice, că tōte Dōmnele din locū ne-au primitū cu brațele deschise, fiindū însuflețite de nobilitatū scopū; der nu numai prin primirea cordială, ci și în faptū ni-au doveditū nobilitatū lorū simțū, fiind-că tōte s'au înscrișcu de membre, parte fondatōre, parte pe viētă și parte ordinare, numele cărora credū, că în curēndu voru fi publicate din partea celorū competenți.

Totū pentru acestū scopū am primitū până acum la adresa mea, taceșce de membri ajutatōri dela următorii domni și dōmne: Constantinū Stejarū cap. în pens. din Sibiu 2 fl., Gerasimū Grama cap. în pens. din Reușorū 2 fl., Maria Zidu 1 fl., Ana Rom. Simu 1 fl., Ana Grancea 50 cr. și Alesandru Dreganū 50 cr. toți din Orlatū, adecă suma de 7 fl. v. a., cari bani au ajunsū deja la loculū destinatū.

Primescă deci stimatele Dōmne și Domni, cari au contribuitū pentru înflorirea Reuniunii nōștre, cele mai ferbinți multămite și pe calea acēșta.

Maria Radu.

Literatură.

În editura librăriei Nebuneli din Galați, a eșit de sub tipar „Dorulū Tinerimei“. Cea mai completă și mai nouă colecțiune de cântice cuprinđendū și cântecele ce eșecută corul Metropolitan din Iași. 1 volum forte elegantu conținēnd 300 cântece din cele ce se cāntă ad. — Prețulū 1 leu 50 bani (68 cr.) De vēndare la tōte librăriele din țēră.

DIVERSE.

O lungă călătorie pe josū. Acum câte-va ăile a sositū la Parisū, pe josū, unū ofițerū din armata rusescă. Numele sēu e Alexandru Ivanovici Winter, locotenentū în regimentulū 109 de infanteriă. Drumulū l'a făcutū în 39 de ăile, străbătēndū o distanță de aprōpe 2000 chilometri. În Parisū a intratū prin pōrta ăisă Germania, în momentulū când orologiuul din piața Villette era la 11 ore 25 minute. Locotenentulū Winter, care călătoreșce pe josū de plăcere și nu în urma vre-unei prinsori, e în vârștă de 24 ani.

În Parisū nișce curioși așteptau sosirea ofițerului, pe care îlū primiră în strigăte de „Trăiască Rusia“ și-și agitau părăriile, Locotenentulū își descoperi capulū răspundēndū cu strigătulū de „Trăiască Franța!“ Când călătorulū a trecut bariera și i-s'a datū de înțelesū, că se află deja în incinta Parisului, își descoperi din nou capulū și strigă: „Trăiască Parisulū!“ și șcōse apoi cēsorniculū pentru a constata ora esactă a sosirei sale. Locotenentulū își urmă apoi drumulū pe josū pe strada Germaniei în mijloculū strigătelorū repetate de „Trăiască Rusia!“ Ajungēndū în fața casei Nr. 106 din strada Meaux se sui într'o trāsūră, care îlū duse la unū prietenū alū sēu din strada Mulhouse. La Meaux ofițerulū din alū 8-lea de dragoni i-au făcutū o primire cordială invitāndulū la unū dejunū. Mai multe toaste fură ridicate în sănătatea călătorului, o depeșă colectivă de felicitări a fostū trimisă ofițerilorū din alū 109 lea de infanteriă rusă.

Proprietarū:
Dr. Aurel Mureșianu.
Redactorul responsabilū interimalū:
Gregoriu Maiorū.

Șaguna, prin care acesta fū provocatū, ca elū să învețe poporulū, că Varga Catalina, nu le vrea binele lorū.

Etă actualū:

1605 Pr. 846 Gub. Trans.

Görög nemegyesült szertartási Püspöki helyettes Schaguna András urnak. Fötisztelendőségednek Abrudfalva, Bucsum és Kerpenyes nevű fiskális jászágokban lakó, ellenszegülő földeszeknek lecsendesítése tárgyában a kir. főkörmányszékhez fölterjesztett ebbéli eljárását magába foglaló Jelentése a Felsőbbségnek felküldtetvén, onnan e f. év október hó 29-kéről 5810 szám alatt hozzám intézett, Udvari Elnöki Levélnél fogva a cs. kir. Bányászti Udvari Kamara Elnökének kívánsága következtében azt az utasítást vettem, hogy fötisztelendőségedet elnöki uton felszolitnám: miszerint ily kívánt sikerrel tanúsított díszretré méltó törekvéseit ezental is folytatván, azon befolyásánál és tekintélyénél fogva, melljyel a kéréses ellenszegülő földeszek előtt bir, arra használni neterheltelessék, miszerint az érintett földeszeket Varga Katalinnak veszeljes cselszövéseiről kinék külömbözö ügyek alatti szándéka, csupán oda van irányozva, hogy a fellázított néptől pénzűt csikorjon ki, — kelloleg felvilágositván őket — arra birni igyekvezék, hogy említett Varga Katalint, ha köztök megjelenne, letartóztatni, és a polgári hatósággnak homnyában leendő visszakisértetése

Cursul pieței Brașov

din 26 Ianarie a. c. 1891

Table with 2 columns: Item name (e.g., Bencota românesca, Argint românescu) and Price.

Cursul la bursa de Viena

din 24 Ianuarie st. a. 1891.

Table with 2 columns: Item name (e.g., Renta de aur, Renta de hârtie) and Price.

Invitatoriu.

P. T. domni acționari ai institutului de credit și economii „Bistrițiana“...

a III-a adunare generală ordinară,

ce se va ține Marți în 17 Februarie 1891 la 10 ore a. m. în localul său în Bistriță.

Obiectele de pertractare voru fi:

- 1. Raportul direcțiunii și a comitetului de revisiune... 2. Propunerea direcțiunii în privința întrebunțării profitului...

Din ședința direcțiunii institutului de credit și economii „Bistrițiana“ ținută în Bistriță, la 24 Ianuarie 1891.

Direcțiunea institutului de credit și economii „BISTRITIANA“.

Avisul d-loru abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunii să binevoiască a scrie pe couponul mandatului postal...

Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa lămurită și să arate și posta ultimă.

Totodată facem cunoscutu tuturor D-loru abonați, că mai avem din anii trecuți numeru pentru complectarea colecțiunilor „Gazetei“...

Administraț. „Gaz. Trans.“

Nru 624 504,1 Vice-Com.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștință publică, că la edificiul comitatului Făgăraș se află spre vânzare 560 metri patrați de parchete americane...

Danilă de Grămoiu, vice-comite.

Nr. 12634-1890. 505,1-1

PUBLICAȚIUNE.

Spre scopul olădării fântânilor cu pompe duple în locul fântânilor deschise în strada de mijloc de sus și a aceluor două din vecinătatea a doua din strada de latură...

Oferenții se provoacă de ași așterne până la ora amintită economului orașenesc Ernst Hintz...

Se îndrumază mai departe oferenti, ca în ofertă să amintescă în litere și țifre suma pretinsă pentru amintitele clădiri...

Planul și preliminarul de spese precum și amintitele condițiuni se pot examina la oficiul orașenesc economic din 5 până în 16 Februarie a. c.

Magistratul orașenesc.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilu din 1 Octomvre 1890.

Large table with multiple columns showing train routes (Budapesta-Predealu, Predealu-Budapesta, etc.) and departure/arrival times.